

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool De Regenboog te EREMBODEGEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	23358
Instelling	Stedelijke Basisschool De Regenboog
Directeur	Philip DE COCK
Adres	Erembodegem-Dorp 21 - 9320 EREMBODEGEM
Telefoon	053-73.23.72
Fax	053-73.23.72
E-mail	sbs.erebodegem@aalst.be
Website	http://scholen.aalst.be/sbserembodegem
Bestuur van de instelling	Stadsbestuur van Aalst
Adres	Grote Markt 3 - 9300 AALST
Scholengemeenschap	Stedelijk Basisonderwijs Aalst
Adres	Erembodegem-Dorp 21 - 9320 EREMBODEGEM
CLB	CLB vh GO Dender
Adres	Zonnestraat 25 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	03/06/2013, 04/06/2013, 06/06/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-06-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	26-06-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Dirk Piqueur
Teamleden	Karl Baert
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	11
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Begeleiding.....	15
4.1.1 Leerbegeleiding	15
4.2 Evaluatie.....	16
4.2.1 Evaluatiepraktijk	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Stedelijke Basisschool De Regenboog en haar vestigingsplaats, de tweeklassige kleuterafdeling 't Zavelke, liggen in het centrum van de deelgemeente Erembodegem van de stad Aalst. In de onmiddellijke omgeving bevinden zich nog twee andere basisscholen. De leerlingpopulatie weerspiegelt de samenstelling van de buurt. De ligging nabij het station van de spoorlijn Brussel-Aalst zorgde recent voor een toename van het aantal anderstalige leerlingen. Dit is vooral merkbaar in de kleuterafdeling van de hoofdvestigingsplaats. De school heeft plannen om de kleuterinfrastructuur te vernieuwen.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor Nederlands en voor muzische vorming. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaatsverplichting voor dezelfde leergebieden. Daarnaast controleerde ze ook aspecten van het welzijnsbeleid, de regelgeving, de kwaliteit van de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

Het erkenningsonderzoek in de kleuterafdeling toont aan dat de resultaten van de onderzochte leergebieden beantwoorden aan de verwachtingen van de overheid. Het kleuterteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en voor muzische vorming ruim voldoende na. De leraren hanteren consequent 'het doelenboek' van de onderwijskoepel als referentiekader en bewakingsinstrument om op een gevarieerde en evenwichtige manier de leerplandoelen na te streven. Alle domeinen van de leergebieden komen geïntegreerd en voldoende frequent aan bod. De planningsdocumenten zijn dikwijls zeer uitgebreid. Een kritische reflectie hierover kan de functionaliteit nog verhogen. Het thematische aanbod sluit aan bij de leefwereld van de kinderen. Verrijkte speelleerplekken dagen de kleuters uit om zelfstandig aan de slag te gaan en te experimenteren. De school beschikt over een ruim assortiment aan speel- en ontwikkelingsmaterialen dat kleuters allerlei ervaringskansen biedt. Het kleuterteam volgt de evolutie van de kleuters nauwgezet op. De leraren observeren en evalueren verschillende aspecten van de ontwikkeling van de kinderen. De beeldvorming over de kleuters gebeurt zorgvuldig. Kinderen met specifieke noden krijgen een aangepaste ondersteuning door de klas- of de zorgjuf. Leraren ervaren de directe ondersteuning door de pedagogische begeleiding als waardevol voor hun klaspraktijk.

Het erkenningsonderzoek in de lagere afdeling toont aan dat de school met de meeste leerlingen de eindtermen bereikt. Voor Nederlands staat een eenvormig onderwijsleerpakket borg voor voldoende continuïteit en gradatie over de leergroepen heen. Op basis van resultaten op het leerlingvolgsysteem stuurde het team de aanpak voor lezen bij. De verschillende initiatieven, het leesproject en de leesklas motiveren de kinderen en bieden een meerwaarde voor hun leesvaardigheid. Aan het spellingsonderwijs wordt veel onderwijstijd besteed. De meerwaarde ervan is minder duidelijk en het gevaar is reëel dat hierdoor minder tijd overblijft voor essentiële communicatieve vaardigheden. De evaluatie en de rapportering over dit leergebied zijn sterk gericht op de cognitieve aspecten van Nederlands. Enkele (deel)domeinen worden veel minder geëvalueerd. Een doelgerichte evaluatie en rapportage over de minder meetbare aspecten ontbreken nog. De ondersteunende interventies door de zorgjuf verhogen de taalvaardigheid van de kinderen. De invulling van de co-teaching in de tweede graad gebeurt niet altijd doordacht.

Voor muzische vorming werkt het team aan een optimalisatie van het aanbod. Door het systematisch in kaart brengen van de activiteiten in een 'muzische agenda' groeide spontaan een beter evenwicht tussen en binnen de verschillende domeinen. Toch zoeken enkele leraren nog naar een zinvolle invulling van drama, bewegen en media. Daarnaast ontbreken eveneens afstemming over een haalbare doelenselectie per klasgroep en gradatie over de leergroepen heen. De school beschikt over voldoende materialen die de creativiteit van de kinderen uitlokken en bevorderen. Het gebruik van ICT- en multimediale middelen heeft nog groeikansen. De evaluatie en de rapportering mist doelgerichtheid en alternatieve evaluatievormen zijn nog niet ingeburgerd. Het open schoolklimaat stimuleert de creativiteit, het leerlinginitiatief en het socio-emotionele welbevinden van de kinderen.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de leerbegeleiding stoelt op een duidelijke visie die gedragen wordt

door alle teamleden. Het zorgteam bouwde een stevige zorgstructuur uit die flexibel en met goede afspraken inspeelt op de noden van leerlingen en leraren. De school volgt de vorderingen van de kinderen nauwgezet op en de geboden begeleiding levert voldoende effect op. Het SES-document is richtinggevend voor de verdere uitbouw van de leerbegeleiding. De grondige uitwerking ervan is een voorbeeld van goede praktijk.

De evaluatie- en de rapporteringspraktijk verloopt degelijk in de kleuterafdeling. In de lagere afdeling ontbreekt voor dit proces de noodzakelijke doelgerichtheid. Het team mist een heldere visie en goede afspraken die duidelijkheid scheppen over de wijze waarop de leraren het bereiken/nastreven van de leerdoelen evalueren en hierover rapporteren. Het schoolteam van de lagere afdeling onderzocht de kwaliteit van dit proces nog niet en volgde nog maar weinig professionaliseringsinitiatieven die inspiratie kunnen bieden om de aanpak te optimaliseren.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat de school kan rekenen op een gedragen en gedeeld leiderschap. De besluitvorming gebeurt participatief en transparant. Voor belangrijke inhoudelijke aspecten beschikt de school nog niet over richtinggevende visieteksten. Het SES-werkplan vormt hierop een uitzondering en kan inspiratie bieden voor een veralgemeende kwaliteitsaanpak. Sturing en opvolging tot op de klasvloer blijven noodzakelijk om vernieuwingen doelgericht en doeltreffend in de schoolwerking te verankeren.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de kleuterafdeling en de lagere afdeling. Het schoolteam beschikt over voldoende enthousiasme en engagement om op de ingeslagen weg verder te gaan en om een toekomstgericht schoolbeleid te ontwikkelen dat de goede aspecten van de werking bewaakt en kritisch staat tegenover zaken die nog kunnen verbeteren. De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen van het schoolbestuur, de directie en het personeelsteam en rekent op de inzet van iedereen om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De leraren creëren een krachtige leeromgeving met een doelgericht talig aanbod. De verschillende leerdomeinen komen evenwichtig en geïntegreerd aan bod. Een adequate leerbegeleiding ondersteunt de talige ontwikkeling van de kleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Alle leerdomeinen komen evenwichtig en in gevarieerde situaties aan bod. De leraren beschikken over een rijk materialenaanbod. Kinderen krijgen ruime kansen om te experimenteren en hun muzisch-creatieve vaardigheden te verkennen en te ontwikkelen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Voldoet

Curriculum	De kleuterleidsters werken hun thema's grondig uit met aandacht voor
Onderwijsaanbod	geïntegreerde talige en muzische activiteiten. Het netgebonden 'doelenboek'
Referentiekader	fungeert als referentiekader om de leerplandoelen na te streven. Leraren
Planning	hanteren dit digitale instrument consequent en garanderen hiermee een
Evenwichtig en volledig	volledig, gevarieerd en evenwichtig onderwijsaanbod. Een aantal teamafspraken
Samenhang	bewaken een vrij gelijkgerichte uitwerking van de verschillende
Brede harmonische vorming	planningsdocumenten. Deze zijn dikwijls zeer uitgebreid en functioneren in
Actief leren	mindere mate als concrete werkdocumenten om het eigen pedagogisch- didactisch proces te sturen en op te volgen. Het team reflecteerde nog niet over het optimaliseren van de huidige aanpak.

De verschillende leerdomeinen van Nederlands en muzische vorming komen evenwichtig en voldoende frequent aan bod. Leraren schenken ruime aandacht aan de verticale samenhang over de leergroepen heen. Enkele documenten bieden houvast om een doorlopende opbouw over een aantal talige en muzische aspecten te blijven garanderen. Inhouden, begrippen, vaardigheden en attitudes worden bewust gehanteerd en doordacht gespreid.

In de meeste klassen stimuleert een doelgerichte en thematische hoekenverrijking de mondelinge en de schriftelijke taalvaardigheid. De intentionele aandacht voor o.a. woordenschatverrijking en ontluikende geletterdheid bevordert een doeltreffende taalontwikkeling van de kleuters. Bijzondere zorg gaat naar het snel vertrouwd maken met de Nederlandse taal van de anderstalige kleuters.

De kleuters krijgen voor muzische vorming voldoende kansen om te experimenteren en vorm te geven. De verschillende domeinen van muzische

vorming komen doelgericht aan bod. De speelleerplekken dagen de kinderen uit om met elkaar in interactie te treden en creatief aan de slag te gaan.

Het thematisch aanbod vertrekt vanuit de belevingswereld van de kleuters en vertoont voldoende horizontale samenhang. De kinderen krijgen veelvuldig kansen tot actief leren en zelfstandig spelen. In enkele klassen stimuleren leraren bewust de zelfsturing van de kleuters.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement In de meeste klassen bevordert een krachtige organisatie en een duidelijke structuur het onderwijsleerproces van de kleuters.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen De klassen beschikken over een ruim assortiment aan speel- en ontwikkelingsmaterialen. Leraren krijgen een jaarlijks budget om hun klas functioneel uit te rusten. Specifieke materialen om het gericht luisteren en het voorbereidend lezen en schrijven te ondersteunen zijn in voldoende mate voorhanden en worden doelgericht aangewend.

Het team beschikt over muziekinstrumenten en over diverse materialen om de muzische expressie van de kinderen uit te lokken.

Infrastructuur De leraren proberen aan de verouderde kleuterinfrastructuur toch een frisse aankleding te geven. In enkele klassen is de bewegingsruimte beperkt. De vestigingsplaats 't Zavelke beschikt over een aantrekkelijke groene buiteninfrastructuur.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing De leraren volgen de evolutie van de kleuters nauwgezet op. Ze observeren en evalueren verschillende ontwikkelingsaspecten en registreren dit in een eenvormig document. De gerichte aandacht voor lees- en schrijfvoorwaarden valt op. Over de muzische ontwikkeling zijn minder gegevens beschikbaar. De observatie- en evaluatiepraktijk is richtinggevend voor de ondersteuning van de kleuters.

Rapporteringspraktijk
Interne / externe communicatie Ouders krijgen een duidelijk beeld over het klas- en schoolgebeuren en over de individuele vorderingen van hun kind. Het schoolteam zorgt voor een laagdrempelige externe communicatie.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg De beeldvorming over de kleuters gebeurt zorgvuldig en in samenspraak met alle betrokkenen. Bij kinderen met een vertraagde ontwikkeling probeert het team een goed zicht te krijgen op de specifieke noden. Handelingsplannen sturen de ondersteuning door de klasleraar of de zorgjuf.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering De directe en gerichte ondersteuning op de klasvloer door de pedagogische begeleiding heeft een sterke impact op de professionalisering van het kleuterteam. Alle leraren ervaren de suggesties en de verworven inzichten als een meerwaarde voor hun klaspraktijk.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen van het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is volledig, vrij evenwichtig en gradueel opgebouwd. De evaluatiegegevens geven aan dat

de meeste leerlingen de vooropgezette doelen bereiken. De leerbegeleiding ondersteunt de leerresultaten van de kinderen.

Curriculum	Alle leraren baseren hun aanbod op een onderwijsleerpakket. Het vrij
Onderwijsaanbod	consequente gebruik draagt bij tot continuïteit en gradatie bij het concretiseren
Referentiekader	van de leerplandoelen.
Planning	
Evenwichtig en volledig	Het team heeft voldoende aandacht voor de verschillende domeinen van het
Samenhang	leergebied. Op basis van een grondige analyse van de minder goede resultaten
Brede harmonische vorming	voor lezen en spelling op de toetsen van het leerlingvolgsysteem, stuurde het
Actief leren	team de aanpak van deze twee leerdomeinen bij.
	Voor lezen leidde een diepgaande voorstudie gebaseerd op wetenschappelijk
	onderzoek tot verschillende waardevolle verbeteracties. Talrijke initiatieven rond
	leesbevordering en boekpromotie wekken de leeshonger van de leerlingen en
	ondersteunen hun leesvaardigheid. Het leesbeleid in deze school is een
	voorbeeld van goede praktijk.
	De leraren spannen zich ook in om de leerresultaten voor spelling te verbeteren.
	In de planningsdocumenten van de teamleden krijgt dit aspect van het domein
	schrijven veel aandacht. De vraag dringt zich op of de extra inspanningen voor
	bepaalde leerlingen in verhouding staan tot geboekte leerwinst. Daarnaast is een
	kritische reflectie nodig of hierdoor andere belangrijke aspecten zoals luisteren
	en mondelinge taalvaardigheid niet in het gedrang komen.
	De leraren creëren voldoende horizontale samenhang met andere leergebieden
	zoals wereldoriëntatie en muzische vorming. Eigentijdse en
	werkelijkheidsgerichte situaties en teksten lokken communicatie en functioneel
	taalgebruik uit. Diverse werkvormen zoals partnerwerk en peer-tutoring dragen
	bij tot interactief leren en stimuleren de talige competenties van de kinderen.
	De school besteedt binnen het leergebied Nederlands voldoende aandacht aan
	leren leren. Zinnvolle referentiekaders aan de klaswanden visualiseren de
	denkstrategieën op een gelijkgerichte manier.
Onderwijsorganisatie	Met het oog op het verbeteren van de resultaten van de leerlingen besteedt het
Onderwijstijd	schoolteam bewust meer onderwijstijd aan het leergebied Nederlands.
Klasmanagement	
	De grote klasgroepen in het derde en het vierde leerjaar krijgen bijkomende
	ondersteuning via co-teaching door een extra leraar. De concrete invulling van
	deze opdracht gebeurt niet altijd doordacht. Grondige evaluatie en bijsturing zijn
	noodzakelijk om meer effect bij de leerlingen te genereren.
Materieel beheer	De lagere afdeling beschikt over een ruim aanbod van materialen en
Uitrusting	leermiddelen om de taalleerprocessen bij de kinderen te bevorderen of te
Ontwikkelingsmaterialen	verlevendigen.
Infrastructuur	De ICT-infrastructuur in de klassen is verouderd en daarom weinig functioneel
	om het leerproces te ondersteunen.
	De inrichting en de uitrusting van de leesklas ogen aantrekkelijk en dragen
	onmiskienbaar bij tot een positieve houding ten aanzien van lezen bij de
	leerlingen.
Evaluatie	De leraren gebruiken doorgaans de evaluatievormen van het

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

onderwijsleerpakket om de vorderingen van de leerlingen te beoordelen. Dikwijls vullen ze die nog aan met eigen toetsen. De evaluatie is sterk gericht op de eerder cognitieve en gemakkelijk meetbare aspecten van Nederlands. Leraren zijn minder vertrouwd met alternatieve evaluatiemethoden die meer gericht zijn op het beoordelen van talige vaardigheden en attitudes.

Meerdere teamleden maken foutenanalyses die leiden tot bijsturing van het leerproces, tot remediëring of tot differentiatie in het onderwijsaanbod.

De school heeft weinig ervaring met de analyse en de interpretatie van de resultaten van de netgebonden toetsen op het einde van het zesde leerjaar. Hierdoor gaan kansen verloren om de kwaliteit van het taalonderwijs te optimaliseren.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Het leergebied Nederlands krijgt veel aandacht op het leerlingenrapport. De beschikbare gegevens geven geen evenwichtig beeld over de vorderingen binnen alle domeinen. Resultaten voor spelling en taalbeschouwing komen zeer frequent voor. Andere domeinen zoals spreken en luisteren en deelaspecten van schrijven (bv. creatief schrijven) komen slechts beperkt aan bod. Het valt op dat de rapporteringen over de vorderingen op deze aspecten in veel mindere mate aansluiten bij de te bereiken leerplandoelen.

Tijdens oudercontacten lichten de leraren de individuele vorderingen toe. Zo nodig speelt het team kort op de bal om problemen bespreekbaar te maken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In enkele klassen leiden frequente kleine toetsen en een grondige foutenanalyse tot een doelgerichte begeleiding van de kinderen. De zorgjuf speelt hierin een cruciale ondersteunende rol.

Resultaten van gestandaardiseerde tests voor onder andere spelling en lezen vervolledigen de beeldvorming tijdens het filteroverleg en het multidisciplinair overleg (MDO).

Het zorgteam investeert in extra ondersteuning van leerlingen met een taalachterstand. De interventies worden goed gepland en vinden vooral klasextern plaats. Preventieve acties om de taalvaardigheid te verhogen krijgen voldoende aandacht.

Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

De verschillende leesprojecten en de aandacht voor boekpromotie creëert samenhang en bevordert een veilig en positief school- en klasklimaat.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen van het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Alle domeinen komen vrij evenwichtig en dikwijls geïntegreerd aan bod. Diverse materialen verrijken het muzisch proces.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning

Sinds twee schooljaren registreren alle leraren de aangeboden muzische activiteiten in een 'muzische agenda'. Het systematisch in kaart brengen van het aanbod zorgde bijna organisch voor meer variatie, voor meer evenwicht tussen

*Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

de domeinen, voor een betere doorstroming van informatie over de muzische initiatieven die in de verschillende klassen worden genomen en voor een muzische praktijk die beter aansluit bij de verwachtingen van het leerplan.

De optimalisatie van de aanpak van dit leergebied is echter niet afgewerkt. Het team stemde de inventarisatie nog niet af op de te bereiken leerplandoelen. Hierdoor kunnen nog hiaten en/of overlappingen voorkomen. De leraren maakten ook nog geen duidelijke en expliciete afspraken over de leerjaren heen om de doelenselectie per klasgroep haalbaar te houden en om een opbouwende leerlijn te stroomlijnen doorheen de hele lagere afdeling.

Verschillende projecten en samenwerkingsverbanden met externen verlevendigen het muzische en het cultuureducatieve aanbod en staan mee borg voor een klas- en schoolpraktijk die in voldoende mate beantwoordt aan de maatschappelijke verwachtingen.

De uitgangspunten en de visie van het leerplan zitten al in de vingers van een aantal teamleden. Sommige leraren zoeken wel nog naar een zinvolle invulling van de domeinen drama, bewegen en media. In enkele klassen wordt het domein beeld nog vrij productgericht ingevuld. Toch zijn goede aanzetten aanwezig om via beschouwen en reflecteren meer oog te hebben voor het muzische proces dat de kinderen doormaken. Een grondige leerplanverkenning kan het zoekproces ondersteunen om activiteiten en werkvormen te verkennen die nog beter aansluiten bij 'de geest' van het leerplan.

In de meeste klassen zorgen leraren voor een sterke horizontale samenhang met de andere leergebieden. Verschillende leraren hanteren muzische werkvormen om het onderwijsleerproces mee te ondersteunen.

Kinderen krijgen voldoende kansen om te genieten van kunst en cultuur. Ze worden actief betrokken en gestimuleerd om zelf initiatief te nemen en om hun muzische talenten te ontwikkelen.

*Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement*

Het aanwenden van co-teaching voor het ondersteunen van de klasleraar bij de lessen muzisch vorming is weinig doeltreffend.

Materieel beheer
*Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende aantrekkelijk en gevarieerd materiaal om de muzische doelen te realiseren. Het doelgericht hanteren van ICT- en multimediale middelen om het creatieve en het muzische proces van kinderen te ondersteunen, heeft nog groei mogelijkheden.

Evaluatie
*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing*

De evaluatie van muzische vorming was nog geen onderwerp van reflectie en overleg. Leerplandoelen vormen nog geen uitgangspunt om de muzische ontwikkeling van de leerlingen op te volgen en te evalueren. Leraren stellen geen criteria voorop om het muzisch proces en/of product te kunnen beoordelen. Alternatieve evaluatievormen zitten nog niet de vingers van de teamleden.

*Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie*

De rapporteringspraktijk is niet representatief voor het bereiken van de leerplandoelen door de leerlingen. De leraren beoordelen op elk rapport enkele muzische activiteiten met punten. Door het ontbreken van criteria is het onduidelijk op welke basis de leraren deze quotering geven.

Begeleiding	Het leerlingvolgsysteem bevat nog weinig verwijzingen over de evolutie van de muzische competenties van de kinderen. Dit verengt een beeldvorming over de totale persoonlijkheid.
Leerbegeleiding	
Beeldvorming	

Enkele klassen stralen een muzisch karakter uit. Leraren spannen zich in om een veilig en stimulerend klasklimaat te creëren waarin kinderen onbevangen hun creativiteit kunnen ontwikkelen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.1.1 Leerbegeleiding

Motivering

Doelgerichtheid

De school beschikt over een zorgvisie die de basisprincipes van de leerbegeleiding, de schooleigen keuzes en de concrete acties doelgericht beschrijft en motiveert. Ze stoelt op de uitgangspunten van het handelingsgericht werken. Het team opteerde ervoor om de methodiek van het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) verder te hanteren. Het volledige ondersteuningsproces is beschreven in een transparant en waardevol document waarop het team ook toekomstgericht kan verder bouwen. De visie is gekend en gedragen door de teamleden.

Ondersteuning

De school bouwde een efficiënte zorgstructuur uit om de ondersteuning op de verschillende niveaus te stroomlijnen. De zorgcoördinator en de twee zorgjuffen zijn de spilfiguren van een degelijke werking waarin alle betrokkenen hun opdracht nauwgezet, enthousiast en flexibel opnemen. Het team opteerde voor een aparte werking in de kleuter- en in de lagere afdeling. Voldoende overleg geeft sturing aan een aan het niveau aangepaste, maar toch gelijkgerichte werking.

Het filteroverleg en het multidisciplinair overleg spelen in op een vrij degelijke beeldvorming over de kinderen. Het wordt goed voorbereid en leidt tot duidelijke afspraken over wie welke ondersteunende rol op zich neemt. Het is een uitdaging om de principes van het handelingsgericht werken verder te implementeren en alle teamleden vaardig te maken in een op de specifieke noden van de kinderen afgestemde aanpak.

Het schoolteam werkt nauw samen met externe hulpverleners, met leraren geïntegreerd onderwijs (gon) en met het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). De intense overlegcultuur tussen de zorgteams van de scholengemeenschap wordt als een meerwaarde voor de eigen werking ervaren.

Doeltreffendheid

De school volgt de evolutie van de leerlingen nauwgezet op en speelt kort op de bal om problemen te voorkomen of snel aan te pakken. De leerlingenresultaten op het einde van de lagere school en in het vervolgonderwijs zijn indicaties dat de geboden ondersteuning voldoende effect oplevert. Zowel op leerling- als op klas- en schoolniveau zijn sporen terug te vinden van evaluatie en reflectie. Via analyse van allerlei beschikbare gegevens probeert het team zicht te krijgen op de doeltreffendheid van de werking. Het uitvoerige SES-document is een goed instrument om de effectiviteit van de leerbegeleiding blijvend op te volgen.

Ontwikkeling

Het schoolteam staat open voor nieuwe ontwikkelingen om tegemoet te komen aan de noden van een veranderende schoolpopulatie. In het zorgteam is veel knowhow en enthousiasme aanwezig. De school hecht veel belang aan verdere professionalisering en wil het traject van handelingsgericht werken duurzaam in de schoolwerking verankeren.

4.2 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

Doelgerichtheid

De school beschikt niet over een visie op de evaluatie- en de rapporteringspraktijk. In de kleuterafdeling sluit de manier van evalueren intrinsiek vrij nauw aan bij de vooropgestelde doelen. In de lagere afdeling is dit veel minder het geval. De evaluatie en de rapportering richt zich vooral op de eerder cognitieve leergebieden en de gemakkelijk meetbare aspecten ervan.

Ondersteuning

De kleuterafdeling beschikt over enkele eenvormige instrumenten die richting geven aan de evaluatiepraktijk. Leraren hanteren die nauwgezet en krijgen daardoor een brede kijk op de ontwikkeling van de kleuters.

De leraren van de lagere afdeling kunnen niet terugvallen op heldere afspraken die duidelijkheid scheppen over de wijze waarop de school het bereiken/nastreven van de leerdoelen evalueert en hierover rapporteert aan de leerlingen en de ouders. Het team opteerde een hele tijd geleden voor het hanteren van een doelenrapport om over de vorderingen te rapporteren. Over een gelijkgericht gebruik van dit instrument werd niet verder doorgedacht zodat onevenwicht tussen en binnen de verschillende leergebieden kon ontstaan. Evaluatie wordt dikwijls verengd tot het afnemen van toetsen. Essentiële vaardigheids- en persoonsgebonden doelen (attitudes) komen hierbij veel minder aan bod.

Doeltreffendheid

Het gebrek aan doelgerichtheid en duidelijke afspraken over de concrete aanpak zorgt ervoor dat de evaluatie- en rapporteringspraktijk in de lagere afdeling weinig doeltreffend gebeurt. Het team onderzocht de kwaliteit van deze processen nog niet.

Ontwikkeling

Uit de gevoerde gesprekken tijdens de doorlichting blijkt dat in het team voldoende veranderingsdynamiek aanwezig is om het evaluatie- en rapporteringsproces kritisch te onderzoeken en bij te sturen zodat de kwaliteit ervan verhoogt. Teamleden volgden nog weinig of geen professionaliseringsinitiatieven in verband met dit onderwerp.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap

De directeur streeft een gedeeld en participatief leiderschap na dat door het hele schoolteam wordt gedragen. Alle teamleden waarderen de directeur voor zijn rustige aanpak, zijn luisterbereidheid en zijn openheid. Hij kan op het zorgteam rekenen om mee de kar te trekken, inhoudelijk richting te geven aan het werk en de juiste koers te bewaken. Enkele werkgroepen ondersteunen het intern leiderschap.

Visieontwikkeling

Veel acties en initiatieven ontstaan organisch en steunen op wat het schoolteam spontaan als nuttig en noodzakelijk acht voor kwaliteitsverbetering. Het SES-werkplan vormt hierop een belangrijke uitzondering. Het is een zeer degelijk instrument, gestoeld op een duidelijke, haalbare visie en een heldere analyse van de beginsituatie. Het geeft richting aan de opdracht van alle betrokkenen en wordt op tijd en stond geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. Voor andere inhoudelijke aspecten beschikt het team niet over richtinggevende visieteksten. Voor een aantal praktische-organisatorische aspecten werkte de school wel draaiboeken uit.

Besluitvorming

De school beschikt over goede ondersteunende structuren voor overleg en communicatie. De directeur opteert bewust voor een sterke participatie van zoveel mogelijk teamleden aan het besluitvormingsproces. Deze aanpak leidt tot meer engagement en een nauwere betrokkenheid bij de school.

Kwaliteitszorg

Van een systematische en permanente aandacht voor kwaliteitszorg is in deze school voorlopig geen sprake. Het uitgewerkte SES-werkplan is wel een goed praktijkvoorbeeld van een kwaliteitsvolle aanpak. Het kan richtinggevend zijn voor inhoudelijke kwaliteitsbewaking op andere terreinen. Om pedagogische-didactische afspraken structureel te verankeren en om implementatietrajecten succesvol af te werken zijn gerichte sturing en opvolging tot op de klasvloer noodzakelijk.

Talenbeleid

De instroom van anderstalige leerlingen is de aanzet om binnen de school bewuster na te denken over een talenbeleid. De school tracht via een aantal projecten, het onderwijsaanbod en/of de -organisatie hierop in te spelen. Initiatieven om het leesplezier bij te sturen via een goed uitgewerkt leesbeleid, zijn hiervoor illustratief.

SES-lestijden

De school beschikt over een SES-werkplan waarin de klemtonen staan voor de realisatie van het gelijke onderwijskansenbeleid. De school maakte werk van een degelijke beginsituatieanalyse waarbij ze gedetailleerde analyses uitvoerde met betrekking tot het schoolpubliek, de doelgroep leerlingen, de schoolcontext, enz. Hierbij formuleerde ze telkens conclusies die het startpunt vormden voor verdere acties op school-, klas- en leerlingenniveau. Haalbare doelen werden hierbij gesteld. De prioriteiten bij de SES-werking gaan vooral naar taalactivering en naar het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen. De school voorziet in een gefaseerde planning op lange, middellange- en korte termijn. Om te bewaken of het werkplan verloopt zoals gepland, houdt de school op geregelde tijdstippen evaluaties.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De bewaking van het onderwijsaanbod, de verticale samenhang en de doelgerichte aanpak van de leergebieden Nederlands en muzische vorming in de kleuterafdeling.
- Het uitdagende materialenaanbod en de actuele leermiddelen in beide afdelingen.
- Het leesproject en de inrichting van de leesklas in de lagere afdeling.
- De gerichte aandacht voor taalvaardigheid bij de anderstalige leerlingen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De gedragen zorgvisie en de doelgerichte aanwending van de SES-lestijden.
- De doeltreffende ondersteuning door het zorgteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedragen en gedeeld leiderschap.
- De participatieve besluitvorming en de laagdrempelige communicatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het implementatietraject van muzische vorming in de lagere afdeling afwerken en tot goede afspraken komen over een doorlopende leerlijn.
- De evaluatie en de rapportering over Nederlands en muzische vorming beter afstemmen op de leerdoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatie- en rapporteringspraktijk kritisch evalueren en optimaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Afspraken, gestelde doelen en verwachtingen gericht opvolgen tot op de klasvloer.
- Implementatietrajecten nauwgezet opvolgen en de kwaliteit van het onderwijs permanent opvolgen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Dirk Piqueur de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	